

האזרח אינו יודע איך לגמור את החודש - הממשלה פשוט לוקחת עוד...

בארץ כמו המוקד הזה. אינני רואה שהממשלה אף מתקרבת לפיתרון בעייה זו. אני חושב שעל כל לירה שאנחנו מקדישים לעולים החדשים, חייבים למצוא את הלירה לשיכון בנייה ארץ.

יש כסף להרפתקאות!

לשיכון זוגות צעירים חסר כסף. המדינה עניה. הזוגות הצעירים נאלצים להפגין ולהתנגש עם המישרה. אך כאשר איזה שהוא שר, מתוך איזון שהיא מגמה פוליטית, רוצה להקים עיר חדשה

עולים, מימון לאוניברסיטאות ועוד, המסקנה צריכה להיות שיש לקצץ בפונקציות בתחילת היוניות שהממשלה עומדת בהן.

אני זוכר נאומים יפים מאוד של שר-האוצר, נאומים מרתקים, על האבטלה הסמוייה במשק ובמנגנון המדינה. והנה כמה מוזר: אני זוכר נאומים אלה דווקא מהתקופה שלפני מלחמת ששת הימים. אז היה מיתון, ולא היה נעים לפטר את המובטלים-הסמויים. שר-האוצר אמר אז למעשה: יש הרבה אלפי פקידים מיותרים בממשלה, ורבות במשק, אבל עכשיו, במצב של חוסר-עבודה ומצורקה — מה נעשה בהם? חנוק בהם. אולם כיום יש תעסוקתית, יש מחסור משוע בעובדים בכל רחבי המשק. אי-אפשר להשיג עובדים לשום

להלן דברינו על הצעת התקציב הנוסף, המוסיף לתקציב השוטף 1,430,000,000 ל"י נוספות, כך שהתקציב מגיע ל-17,815,550,000 ל"י. אורי אבנרי: חבל שהטלוויזיה, שהיתה פה בראשית הישיבה, הסתלקה במהירות. חבל שהאזרחים אינם רואים במו עיניהם איך נראית הכנסת כאשר היא דנה במיליארד וחצי לירות שלהם. זהו ויכוח שבא רק כדי לצאת ידי חובה, שבו חוזרים הנאומים בקושי על כמה דברים שנאמרו פעמים רבות, מתוך עייפות, מתוך חוסר חשק, ומתוך ידיעה ברורה של מה שייאמר לא ישפיע אפילו על אגודה שחוקה אחת. אזני זה היה משפיע על האזרחים, כאשר יבואו לבחור בכנסת חדשה.

הלוקש של הממשלה

כפיתחת רפיה, שאינה נחוצה לאיש — פתאום ישנם המיליונים, ישנן יהודות-יהודות, וישנם גם אמצעי הבנייה. יש הכל. היום בחברון, וברפית, אם אותו שר ירצה מחר להקים את יריחו עלית, את שכם עלית, או את ג'נין עלית — תמיד ייצא הכסף.

ספיר פוחד מדין

נאמר כאן שר-האוצר הוא כלי-כול, ידו בכל, הוא חולש על הכל. זה נכון, חוץ מאשר בנקודה אחת. זה לא נכון לגבי תקציב-הביטחון. הכולל קרוב למחצית תקציב המדינה, למעלה משליש.

מפעם לפעם משיע שר-האוצר קולות עמומים, כאילו הוא מתכוון לצאת לקרב נגד שר-הביטחון. אבל איכשהו הוא מצליח לרסן את עצמו בצורה הראויה להערצה. אזני הושבראש, כל הדיבורים על ריפון האינפלציה הם הבל, כל זמן שתקציב הביטחון בולע כמעט שניש של התוצר הלאומי, וכל הדיבורים האלה הם איוולת, אם אין אף מן-האלב להתמודד עם הכעיה היסודית הזאת. תקציב-הביטחון בולע את משאבינו. למעלה מרבע כוח-האדם הישראלי עסוק עלידי מערכת הביטחון. מרויח כסף, מוציא כסף, ואינו מוסיף דבר לתוצר הלאומי.

זמננו שובל: מבחינה כלכלית זה לא נכון. חוץ מהעניין הביטחוני. אורי אבנרי: אני חוזר ואומר: למעלה מרבע כוח-האדם בישראל עסוק ברגע זה במערכת הביטחון, אינו מייצר נכסים, אבל מקבל משכורת ומוציא את הכסף הזה. זה מבטיח את האינפלציה. מוכרחה להיות אינפלציה כאשר רבע מכווח-העבודה מרויח כסף, מוציא את הכסף בוק, ואינו מוסיף לשוק שום נכסים. הוא אינו קונה פגזים בחנויות.

שר-האוצר משתמט לגמרי מן הבעיה הזאת. פה ושם יש ויכוח על קיצוץ שירות-החובה בצה"ל, קיצוץ שירות המילואים, קיצוץ הוצאות הביטחון. אך שר-האוצר משך למעשה את ידו מכל הפרשה הזאת. כשם שלכנסת אין שום מכשירים לבדוק מה דרוש ומה אינו דרוש לצה"ל, מה אפשר לקצץ ומה לא, כך גם לשר-האוצר אין המכשירים, ונראה שגם אינו מעוניין בהם.

שר-הביטחון ועוזרו, שריהניחוח של "ורד" נורף מהם, שולטים בתקציב עצום זה של מיליארדים. איש אינו מפריע להם.

במצב זה, כל הדיבורים על ריסון האינפלציה ומניעת התייקרות הם חסרי שחר. כל זמן שאין לכם אומץ-הלב להתמודד עם הכעיה היסודית, אין טעם בהערות שוליים על תקציב נוסף זה של מיליארד וחצי לירות. אזני הושבראש, אנחנו נצביע, כמובן, נגד תקציב נוסף זה.

זאב ב, מעריב

תפקיד שהוא. אך אלפי עובדי-ממשלה חיים על חשבוננו ועוסקים בתפקידים בלתי-נחוצים, מיותרים, מובטלים, ושר-האוצר איננו חולם לעשות משהו בעניין זה.

כל שר מחזיק באחוזיה, השייכת לו או למיפלטתו, וכמובן אינו מוכן לוותר על שום פקיד, כשם ששום קצין אינו מוכן לוותר אף על חייד אחד (ועוד אנגע גם זה).

שר-האוצר מגיש את התקציב הנוסף הזה מבלי להגיד אף מילה אחת על קיצוץ ביזבוים, על מניעת שחיתויות, על חיסול האבטלה הסמוייה. בגלל סיבה זו בלבד חייבים אנו להצביע נגד התקציב הנוסף הזה.

זכויות בני-הארץ

כמה דברים על פרטי הדברים המובאים כאן. יש נושא שעליו אין הדיעות חלוקות — שיכון לעורלים החדשים. יש כאן חוספת נכבדה מאוד לסעיף זה. כולנו מבינים שאם מביאים עולים, צריכים לשכן אותם. אבל אני רוצה שוב ושוב להשמיע את הדיבור תביעה, שהממשלה נשארה אדישה לה: שבזמן שאתם רואים לשיכון לעולים חדשים, אינכם יודעים להרשות לעצמכם שלא לדאוג לשיכון של זוגות צעירים, לנוער שנדך בארץ.

שקמה רוזן: מי איננו דואג להם? אורי אבנרי: בימים אלה אוסרת המישרה זוגות צעירים בחיפה, המכריזים על שביתות, מפני שהדירות שלהם התייקרו בעשרות עשרות אחוזים, עוד לפני שנכנסו לתוכן. יש התמרמרות גוברת בכל רחבי הארץ. מסופקני אם יש כיום עוד מוקד של מתחות ושל מרירות

יהונתן יפרח: מהמערך יש 25%. אורי אבנרי: אינני רואה כאן 25% של המערך, אלא אם קטונתם כפי שהייתם צריכים לקטון מזמן. אבל אני מבין שבעיני רוב חברי הכנסת, ובוודאי בעיני חברי גח"ל, הרכילות הקטנות של מה שנעשה במיפלה זו או אחרת, בין מנהיג פלוני ואלמוני, מנניינות יותר מאשר המיליארדים של משלמי-המסים.

עקרת-בית לא-זורמלית

כאשר עקרת-בית רגילה אינה יכולה לגמור את החודש, אין לה ברירה אלא לקצץ, לוותר, להוציא פחות. כאשר עקרת-הבית הגדולה, היושבת כאן, המדינה, אינה יכולה לגמור את השנה, יש לה פתרון אחר: היא מגדירה לעצמה את ה"לוקש". זהו, בפשטות, כל מה שעומד כאן על סדר-היום. ההוצאות עלו — הממשלה באה לציבור ולוקחת יותר. הלוואי ומישהו מאיתנו היה יכול לעשות זאת!

מדוע עלו ההוצאות? שר-האוצר בא ואומר: זה וזה עלה, זה וזה התייקר. זה התייקר מפני שיש בארץ אינפלציה דוורת.

מי גורם לה? מי יוצר אותה? בא שר-האוצר ואומר: בעולם עלו המחירים. נוח מאוד להגיד זאת. האם רק בעולם עלו המחירים? האם אין בארץ תהליך של התייקרות חסרת-תקדים? האם שר-האוצר חף מפשע זה? האם אינו מנצח על המערכת הירצת את האינפלציה?

יותר מזה: איזו מין ממשלה היא זאת, איזה מין מישר-האוצר הוא זה, שכל מה שקורא כמשך השנה בא לו כהפתעה גמורה?

אפשר לחשוב שיושבים במישר-האוצר מאות פקידים המופתעים ממה שקורה בעולם ובארץ, ומישר-האוצר צר נאלץ לבוא לאורח כל כמה חודשים ולומר: מצטער, קרה משהו בלתי-צפוי, יש התייקרות, אם שר-האוצר צריך לבוא לאורח ולומר: לא ידעתי מה עומד לקרות. יש התייקרות שלא פיללתי לה — אני חושב שזוהי הודאה עגומה מאוד.

הדבר מוכיח שוב שאין בארץ שום תיכנון כלכלי אמיתי, ושום מערכת של ראיית הנוכח.

הביזבוז והשחיתויות

ובכן, ישנה התייקרות, יש צרכים חיוניים שמחירים עולה. מהי המסקנה מכך? האם המסקנה היא לבוא ולקחת יותר מהאזרחים, או שהמסקנה היתה צריכה להיות, כמו אצל עקרת-בית נורמלית, לקצץ בדברים שאינם חיוניים. כאשר יש צרכים חיוניים חדשים, קלימית

בכנסת, החליטו שמונה הסיעות לפנות אל סיעות המערך וגח"ל בבקשה להידברות. הפנייה לגח"ל, עליה חתמתי בשם כל הסיעות, היתה כדלהלן: בישיבת המשותפת של שמונה סיעות בכנסת הוחלט לבקשם לאפשר לנציגי הסיעות האלה להופיע בפני מליאת סיעתכם, כדי להביא בפניכם את נימוקי הסיעות נגד הצעת-החוק לשינוי שיטת חלוקת המנדטים. הסיעות הן: אגודת ישראל, הליברלים העצמאיים, הרושימה הממלכתית, רכ"ח, פועלי אגודת ישראל, המרכז החופשי, העולם הזה — כוח חדש, ומק"י. נראה לנו, שיש צורך בהידברות זו. מפני שנדמה לנו שסיעת גח"ל לא שקלה את מלוא נימוקינה. אנו בטוחים שאם תישמע הסיעה את אשר בפינו, תוכל לגבש לעצמה ידיעה מאוזנת. מכל מקום, נראה לנו שיהיה זה נאה מצד סיעת גח"ל, שבטרם תחרוץ את הדין, תשקול היטב את כל הטענות. הנכם מתבקשים לפעול לדחיית הדיון בכנסת עד לאחר פגישתנו זו. למחרת היום הודיע לנו גח"ל על נכונותו להיפגש. אולם הפגישה נקבעה שעתיים לפני פתיחת הדיון על הצעת-החוק — דבר שלא העיד על נכונות רצינית

להידברות, אלא רק על טכסיס תעמולתי. המערך לא ענה כלל על הפנייה אליו, שהיתה בנוסח דומה.

כמאמץ אחרון לשמירה על שלום-הבית פנינו אל יו"ר הכנסת, ישראל ישעיהו. על כך פירסמנו את ההודעה הבאה לעיתונות:

בקשה שהדיון על הצעת החוק לשינוי שיטת חישוב המנדטים בכנסת יודחה בשבוע ימים, הובאה ליו"ר הכנסת על-ידי משילחת מטעם שמונה הסיעות הקטנות. במיילתה השתתפו חברי-הכנסת נסים אליעד (ל"ע), הרב מיוזרח (אגודת ישראל), תופיק טובי (רכ"ח), קלמן כהנא (פא"י), אליעזר שוסטק (המרכז החופשי), אורי אבנרי (העולם הזה) ושמואל מיקוניס (מק"י). הם דיברו גם בשם סיעת ע"מ, והזכירו שסיעת המפד"ל תורמת בבקשתם.

הביאו את הבקשה הסביר ח"כ שוסטק שהסיעות פנו בשמותף לסיעות גח"ל והמערך בבקשה להי"דברות משותפת, ומקוות לקיום פגישות עימן במשך השבוע הקרוב. הוא ביקש שהיו"ר ישתמש בסמכותו כדי להביא לדחייה כזאת. כידוע, מסמך תקנון הכנסת את יו"ר הכנסת לקבוע את סדר-היום.